

**Persbericht
Sterrewacht Leiden**

**Astronoom Ivo Labbé
wint eerste van Marum prijs**

**Datum Release: 150908
Embargo: geen**

**Contact persoon:
Dr. Ivo Labbé
ivo@ociw.edu**

**Prof. Dr. M. Franx
franx@strw.leidenuniv.nl / 071-527-5870**

**Contact persoon persberichten Sterrewacht:
Prof. Dr. H.V.J. Linnartz
linnartz@strw.leidenuniv.nl / 071-527 5804**

**Sterrewacht
Leiden**

Leiden, 15 september 2008

Astronoom Ivo Labbé wint de eerste Van Marum Prijs

Sterrenkundige Ivo Labbé zal op 26 september de eerste van Marum Prijs ontvangen. De prijs is toegekend door de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen. Labbé wint de prijs voor zijn “baanbrekende” promotieonderzoek over het vroege heelal. Hij ontdekte dat in het verre verleden, 2 tot 3 miljard jaar na de Big Bang, reeds volwassen melkwegstelsels bestonden.

De Van Marumprijs zal eenmaal in de vijf jaar worden toegekend aan een onderzoeker in de wetenschap, informatica, natuurkunde of sterrenkunde. Dit jaar wordt de prijs, die bestaat uit een geldbedrag van 12.000 euro, voor de eerste keer uitgereikt. De jury vond de durf van Labbé om tegen bestaande opvattingen in zijn eigen plan te trekken “opvallend”.

Labbé krijgt de prijs voor zijn onderzoek naar de vorming van sterrenstelsels. Een centrale vraag in de kosmologie is hoe dergelijke stelsels ontstaan en hoe ze zich ontwikkelen. “We weten vooral veel over het begin, vlak na de oerknal, en we kennen het eindresultaat”, zegt Labbé. “Met behulp van geavanceerde telescopen zoals ESO’s Very Large Telescope (VLT) in Chili en de Spitzer Space Telescope en moderne infraroodcamera’s kunnen we nu ook de tussenliggende periode bestuderen.” Tijdens zijn promotie aan de Sterrewacht Leiden maakte Labbé gedurende twee jaar de meest gevoelige infraroodbeelden van het heelal die ooit zijn gemaakt. Hiermee ontdekte hij een nieuwe klasse van rode melkwegstelsels die tot nu toe over het hoofd waren gezien. Uit verdere analyse bleek dat deze een belangrijk deel van de populatie in het vroege heelal uitmaken.

Na zijn promotie in Leiden vertrok Labbé naar de VS om zijn onderzoek voort te zetten. Daar gebruikte hij de nieuwe Spitzer Space Telescope om de leeftijd en het gewicht van de nieuw ontdekte melkwegstelsels te bepalen. Verrassend genoeg bleken de stelsels veel verder geëvolueerd en zwaarder dan men tot dan toe voor mogelijk had gehouden. Jarenlang werd aangenomen dat in het vroege heelal alleen jonge stelsels zouden bestaan. De nieuwe waarnemingen zijn tot vandaag de dag niet te verklaren, zelfs niet met de modernste theorieën.

Labbé deed zijn promotieonderzoek van 2000 tot 2004 aan de Universiteit Leiden. Zijn ontdekkingen zijn beschreven in het proefschrift ‘Deep Infrared Studies of Massive High Redshift Galaxies.’ Op dit moment is hij verbonden als Hubble Fellow aan de Carnegie Observatories in Pasadena, California.

De Martinus van Marumprijs voor exacte wetenschappen is ingesteld door de J.C. Ruigrok Stichting te Haarlem en wordt op 26 september uitgereikt.

Noot voor de redactie

Meer informatie:

Ivo Labbé

Tel: 0617014291

E-mail: ivo@ociw.edu.

Ivo Labbé is in Nederland bereikbaar van 15 tot 26 september.

Aanmeldingen voor het bijwonen van de uitreiking van de Van Marum Prijs op 26 september bij:
Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, Postbus 9698, 2003 LR Haarlem, tel.
(023) 5321773, fax. (023) 5362713, email: hollmij@wxs.nl.

Afbeelding: Een kleurenmontage van de meest gevoelige opname van het heelal, gemaakt door Ivo Labbé. De foto laat veel rode sterrenstelsels zien. Drie daarvan zijn linksboven uitvergroot weergegeven. Dit zijn relatief oude sterrenstelsels in een jong heelal. Dit beeld is het meest gevoelige beeld dat is gemaakt van het heelal in het nabij-infrarood (2 micrometer golflengte). Het is gemaakt door 100 uur naar 1 veld te kijken met ESO's Very Large Telescope.

